

— سید مصطفی مطبعه چی اصفهانی

کارنامه علوم و فنون مخطوطات در ایران

گاهنامه: «مجموعه رسائل خطی فارسی»، (دفتر اول
۱۳۶۸ - دفتر دوازدهم ۱۳۹۲)

۲۸۵-۲۹۸

مصطفی مطبوعه چی اصفهانی

چکیده: رساله های فارسی خطی محفوظ در کتابخانه آستان قدس و دیگر کتابخانه ها در قالب مجموعه ای به نام رسائل خطی فارسی، به همت نجیب مایل هروی و با همکاری گروه تصحیح متون آن بنیاد، به رشته طبع درآمده است. این مجموعه در قالب دفترهای اول تا دوازده از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۲ مجموعاً در ۳۱۳۳ صفحه وزیری منتشر شده است. نویسنده در نوشتار حاضر، گزارشی از دفاتر مذکور به دانشوران علوم و فنون مخطوطات، ارائه می کند.

کلیدواژه: رسائل خطی فارسی، رساله های فارسی، رساله های خطی، نجیب مایل هروی، رساله های فارسی خطی.

مصطفی مطبوعه چی اصفهانی

A Report of the Techniques of Manuscripts in Iran

By: Mustafa Matba'echi Isfahani

Abstract: The Farsi manuscripts kept in Aṣṭan-e Qods library and other libraries have been published in the form of a collection named *the Farsi Manuscripts* by Najīb Māiel Heravi in cooperation with a text correction group of Aṣṭan-e Qods library. This collection consists of 12 chapters, from 1386 to 1392, and all in all has 3133 medium octavo pages. The author of this paper is going to provide a report of the aforementioned chapters for the scholars of manuscripts techniques.

Key words: Farsi manuscripts, manuscripts, Najīb Māiel Heravi.

تم في الفترة الأخيرة طباعة كتاب باسم الرسائل المخطّطة الفارسيّة، وقد اشتمل الكتاب على مجموعة من الرسائل المخطّطة الفارسيّة الموجودة في مكتبة العتبة المقدّسة الرضويّة وغيرها من المكتبات، وذلك بمجهود نجيب مایل هروي ومساعدة فريق تصحيح النصوص في مركز البحوث الإسلاميّة التابع لتلك العتبة.

وتألّف هذه المجموعة من اثني عشر دفترًا توالى نشرها في الفترة الممتدّة بين سنتيّ ۱۳۶۸ و ۱۳۹۲ الشمسيّة، وبلغ مجموع صفحات هذه الدفاتر ۳۱۳۳ صفحة من القطع الوزيري.

يقدم الكاتب في مقاله الحالي تقريراً عن هذه الدفاتر إلى المختصّين في علوم وفنون المخطوطات.

المفردات الأساسيّة: المخطوطات الفارسيّة، الرسائل الفارسيّة، الرسائل المخطّطة، نجيب مایل هروي، الرسائل الفارسيّة المخطّطة.

کارنامه علوم و فنون مخطوطات در ایران

— سید مصطفی
مطبعه چی اصفهانی

گاهنامه: «مجموعه رسائل خطی فارسی»، (دفتر اول ۱۳۶۸-
دفتر دوازدهم ۱۳۹۲)

اهتمام به تاریخ علوم و فنون، منظومه‌ای از یک دانش خاص را ترسیم می‌کند که چگونگی بدایت، مراحل رشد، طبقات، شاخه‌های آن علم، آراء و نظرات مطرح شده در آن و سهم دانشوران هر مرحله در بالندگی آن علم و وضعیت کنونی هر علم به نحوی مطلوب آشکار می‌گردد و دانشوران درمی‌یابند که کوشش گذشتگان چه بنای باشکوهی را استوار ساخته و کاستی‌های پیشینیان چه بوده و بایستگی‌های امروز در آن شاخه علم چه می‌تواند باشد. بنابراین به منظور تمهیدی بر تدوین تاریخ علوم و فنون مخطوطات در یکصد سال اخیر، نشریات، گاهنامه‌ها، ویژه‌نامه‌ها، یادنامه‌ها، همایش‌ها و... که به این موضوع پرداخته‌اند معرفی خواهند شد. از این جمله است «مجموعه رسائل خطی فارسی» که به همت حضرت استاد نجیب مایل هروی (حفظه الله) در بنیاد پژوهش‌های آستان قدس بنیان نهاده شد و با همکاری گروه تصحیح متون آن بنیاد، رساله‌های فارسی خطی محفوظ در کتابخانه آستان قدس و دیگر کتابخانه‌ها به تدریج تصحیح و در قالب دفترهای اول تا دوازده از ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۲ ش، مجموعاً در ۳۱۳۳ صفحه وزیری منتشر شد.

اکنون گزارشی از دفاتر مذکور به دانشوران علوم و فنون مخطوطات تقدیم می‌شود.

مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر اول)؛ گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۶۸، وزیری ۲۰۰ ص.
۱. اسرار الوحی، مؤلف مجهول، تصحیح علی اکبر الهی خراسانی. ص ۳ تا ۱۷.

تصحیح نسخه فارسی از مجموعه خطی ش ۱۷۰۹ کتابخانه اسعد افندی ترکیه به نام اسرار الوحی که ترجمه‌ای است به فارسی از حدیث معراجیه توسط مترجمی مجهول که ظاهراً در ۷۲۳ ق کتابت شده است. متن عربی حدیث نیز به نقل از ارشاد القلوب دیلمی و بحار الانوار مجلسی ضمیمه شده است.

۲. رساله حجازیه، ابوالاشراف محمد بن حسین بن علی حسینی یزدی م ۷۶۲ ق، تصحیح محمد جعفر یاحقی. ص ۲۷ تا ۴۵.

تصحیح رساله‌ای فارسی در ضمن نسخه ش ۴۲۸۹ آستان قدس که سفرنامه‌ای است از یزد به مکه و مدینه از طریق عراق و شرح کاستی‌ها و نواقص حج که به خط محمد سجستانی در ۷۶۵ ق کتابت شده است.

۳. تفسیر کلمة التحلیل (تهلیلیه)، سیدعزیزالله حسینی اردبیلی قرن ۱۰ ق، تصحیح نجیب مایل هروی. ص ۴۶ تا ۵۹.

شرحی بر احوال و آثار مؤلف و تصحیح نسخه فارسی ش ۹۳۲ آستان قدس (نک: فهرست آستان قدس، ج ۴، ص ۲۲۰) و نسخه‌ای نزد مصحح در مباحث وجود از نظرگاه حکمی و عرفانی.

۹. مخمس طغرا در مدح امام علی (ع)، طغرای مشهدی م ۱۰۷۸ ق، تصحیح محمدرضا اظهري. ص ۱۶۸ تا ۱۸۲.

تصحیح رساله فارسی از مجموعه خطی ش ۴۳۴۱ کتابخانه ملک که مخمس بلندی است در ۱۱۸ بند.

۱۰. نامه‌های تاریخی، تصحیح نجیب مایل هروی. ص ۱۸۳ تا ۱۹۴.

سواد مکتوباتی فارسی بر هامش مجموعه خطی ش ۴۳۴۱ کتابخانه ملک شامل: ۱. فرمان شاه طهماسب م ۹۴۸ ق به حاکم هرات جهت استقبال از همایون پادشاه هندوستان ۲. فتح‌نامه ایروان در شرح فتوحات شاه صفی بهادر خان در ۱۰۴۵ ق در خطه قفقاز ۳. مکتوبی که نصیرای همدانی به فرمان شاه عباس م ۱۰۳۸ ق به حاکم دارالسلام بغداد نوشته است.

۱۱. مثلث قطرب، علی بن احمد قطرب م ۲۰۶ ق، مرتضی رحیمی. ص ۱۹۵ تا ۲۰۰.

معرفی و عکس ۴ صفحه نسخه فارسی محفوظ در کتابخانه مسجد جامع بشرویه که ظاهراً در قرن ۸ ق کتابت شده و شامل برخی کلمات عربی است که از حیث لفظ واحد و برحسب اعراب مختلف آنها واجد سه معنا می‌باشند و ذکر معنای فارسی آنها.

مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر دوم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۶۸، وزیری ۲۰۷ ص.

۱. تهلیلیه، محقق دوانی م ۹۰۸ ق، تحقیق سیداحمد تویسرکانی. ص ۹ تا ۳۹.

تصحیح مجدد رساله فارسی از مجموعه خطی ش ۱۸۳۶ و ش ۳۷۴۱ کتابخانه مجلس و ش ۹۵۴۳ آستان قدس در مفهوم و مراتب توحید. این رساله در ۱۳۴۳ ش توسط استاد واعظ جوادی تصحیح و در مجله توحید در تهران منتشر شد.

۲. رساله شمع، جلال‌الدین خوافی زنده در ۷۵۴ ق، تصحیح محمدجعفر یاحقی. ص ۴۲ تا ۵۰.

تصحیح رساله فارسی از مجموعه خطی ش ۱۳۰۴۴۴ کتابخانه

تصحیح نسخه فارسی ش ۵۹ تفسیر آستان قدس در شرح کلمه لا اله الا الله که به خط محمد آیتی در ۹۶۳ ق کتابت شده است.

۴. رساله در تحقیق عدالت، محقق دوانی م ۹۰۸ ق، تصحیح نجیب مایل هروی، ص ۶۰ تا ۷۲.

تصحیح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۱۱۰-۱۱۱ و ش ۷۲۲۳ آستان قدس در باب عدالت.

این رساله در کتاب ذیل نیز تصحیح و منتشر شده است: «احیاگر میراث، یادنامه استاد عبدالله نورانی (م ۱۳۹۰ ش)، به اهتمام احد فرامرز قراملکی و مستانه کاکایی، تهران، خانه کتاب، ۱۳۹۱». تصحیح «رساله‌ای در عدالت»، جلال‌الدین محمد بن اسعد دوانی (م ۹۰۸ ق)، به کوشش سحر کاوندی، ص ۵۱۹ تا ۵۴۴. (تصحیح رساله فارسی مذکور طبق نسخه ش ۵۱۸۰/۴۲ کتابخانه مجلس و ش ۱۰۷۵ آستان قدس و ش ۱۰۲۱/۵ دانشگاه تهران انجام شده که در آن به تصحیح و نشر این رساله توسط استاد مایل هروی در سال ۱۳۶۸ ش اشاره نشده است).

۵. تحفة العباسیة، ابوالقاسم جیلانی قمی م ۱۲۳۱ ق، تصحیح مرتضی رحیمی. ص ۷۳ تا ۱۰۷.

تصحیح نسخه فارسی ش ۲۷۱۱ آستان قدس (نک: فهرست آستان قدس، ج ۵، شماره ۵۴۳). رساله‌ای است که میرزای قمی به درخواست عباس میرزای قاجار (م ۱۲۱۲ ق) در تشویق مردم به جنگ با لشکر متجاوز روس به صورت سؤال و جواب تألیف کرده است.

۶. الانصاف فی بیان الحق والاعتساف، فیض کاشانی م ۱۱۹۱ ق، تصحیح نجیب مایل هروی، ص ۱۰۹ تا ۱۱۹.

تصحیح رساله فارسی و عربی طبق نسخه موجود نزد محقق و با لحاظ چاپ سنگی کتاب ارشاد القلوب دیلمی معشی به رساله الانصاف که در ۱۲۸۵ ق در بمبئی به طبع رسیده است.

۷. ترجمه شذور الذهب، میرفندرسکی م ۱۰۵۰ ق، تصحیح زهرا گواهی. ص ۱۲۰ تا ۱۳۶.

تصحیح نسخه فارسی کتابخانه الهیات مشهد در علم اکسیرو کیمیا.

۸. کشف الاسرار، حسین الهی اردبیلی م ۹۳۶ ق، تصحیح نجیب مایل هروی. ص ۱۳۷ تا ۱۶۷.

مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر سوم)، زیر نظر نجیب مایل هروی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۷۲، وزیری ۲۸۰ ص.

۱. مجمع التهانى و محضر الامانى، محمد طوسى قرن ۹ ق، تصحيح نجيب مایل هروی. ص ۹ تا ۴۳.

تصحیح نسخه فارسی ش ۴۷۷ کتابخانه ملک در شرح واقعه سوء قصد به سلطان شاهرخ تیموری در هرات در روز جمعه ۲۳ ربیع الآخر ۸۳۰ ق.

۲. وجیزه در تحقیق روح، غیاث الدین منصور دشتکی ۹۴۹ ق، تصحيح محمد حاجی آبادی. ص ۴۵ تا ۵۴.

تصحیح رساله فارسی از مجموعه خطی ش ۱۴۶۲ آستان قدس در باب روح و بقا و فنای آن بعد از مرگ کالبد مادی.

۳. عشقیه، مؤلف مجهول، تصحيح سيدجليل ساغروانيان. ص ۵۵ تا ۱۳۵.

تحقیق در نسبت رساله به قطب الدین شیرازی و اینکه کدام قطب الدین مراد بوده؟ و معرفی مفصل و تصحيح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۴۰۵۶/۲۸ کتابخانه ملک در بیان عشق و خصائص آن از منظر عرفا و صوفیه که ظاهراً بعد از ۸۳۴ ق تألیف شده است.

۴. معراج الخیال، تجلی شیرازی زنده در ۱۰۷۲ ق، تصحيح محسن ناجی نصرآبادی. ص ۱۳۶ تا ۱۵۲.

تصحیح رساله منظوم فارسی از مجموعه خطی ش ۴۴۹۲ آستان قدس در بیان عارفانه احوال عشق و عقل و هوس.

۵. تشریقات، عبدالرزاق لاهیجی م ۱۰۷۲ ق، تصحيح غلامرضا پرنده و موسی رضا باشتینی. ص ۱۵۳ تا ۲۱۲.

تصحیح رساله فارسی عرفانی «تشریقات» طبق ۳ نسخه آستان قدس در توحید و عدالت و محبت.

۶. رساله یوحنا، یوحنا بن اسرائیل مصری، تصحيح محمدرضا اظهري. ص ۲۱۳ تا ۲۲۷.

بحثی در انتساب رساله به مؤلف، معرفی نسخ متعدد آن و معرفی و تصحيح آن طبق نسخه فارسی ش ۶۱۶۹۴۲ کتابخانه ملک در ابطال مذاهب اهل سنت و اثبات حقانیت تشیع.

ترینیتی دانشگاه کمبریج انگلیس که رساله‌ای ادبی است در باب شمع.

۳. بیان الحقائق، رشیدالدین فضل‌الله همدانی م ۷۱۸ ق، نجیب مایل هروی. ص ۵۱ تا ۶۹.

تصحیح دو رساله فارسی: رساله هفتم «در بیان حقیقت الوان و تفسیر آیت الله نور السماوات و الارض» و رساله نهم «در بیان فواید زیارت تربت بزرگان» از کتاب بیان الحقائق اثر خواجه رشیدالدین که شامل ۱۷ رساله بوده که تاکنون فقط دو رساله فوق‌الذکر یافت شده که عبدالحجة بلاغی در کتاب یعسوب، ص ۷۱۲ و استاد ایرج افشار در فرهنگ ایران زمین، جلد ۲۳، ص ۷۳ چاپی عکسی از آن به دست داده‌اند که مبنای تصحيح قرار گرفته است.

۴. سته ضروریه، محمد بن محمدرضا قمی، تصحيح مرتضی رحیمی ارسنجانى. ص ۷۱ تا ۹۰.

تصحیح نسخه فارسی ش ۱۴۳ «حکمت» آستان قدس. (نک: فهرست آستان قدس، ج ۱، ص ۴۵) در اثبات امامت. مؤلف از شاگردان علامه مجلسی م ۱۱۱۰ ق بوده است.

۵. زیبق، میرفندرسکی م ۱۰۵۰ ق، تصحيح زهرا گواهی. ص ۹۳ تا ۱۰۳.

تصحیح رساله فارسی ش ۱۹۳۲۳ از مجموعه خطی ش ۱۲۵۲ کتابخانه الهیات مشهد در علم شیمی و کیفیت تجزیه و ترکیب عناصر طبیعی به خصوص جیوه و گوگرد.

۶. مختصر وحیدی در عروض، مولانا وحیدی م ۹۲۴ ق، تصحيح محمد علی دوست. ص ۱۰۵ تا ۱۴۶.

تصحیح نسخه فارسی ش ۲۸۸۵ کتابخانه ملی تبریز در علم عروض که در ۸۵۰ ق کتابت شده است.

۷. تفسیر سوره یس، مؤلف مجهول، تصحيح غلامحسین حجتی نیا. ص ۱۴۷ تا ۲۰۵.

تصحیح نسخه فارسی ش ۱۲۶۲ آستان قدس، کتابت ۸۹۷ ق که تفسیری عرفانی است از سوره یس و مؤلف آن ظاهراً از عرفای قرن ۹ ق بوده است.

۷. ترجمه منظوم نامه امام رضا (ع) م ۲۰۳ ق به عامربین زرومهر، میرزا علی منشی‌باشی م ۱۳۴۵ ق، تصحیح محمد رضا اظهري. ص ۲۲۹ تا ۲۴۱.
- تصحیح ترجمه فارسی مذکور طبق نسخه محفوظ نزد خاندان مؤلف.
۸. رساله در جبر و اختیار، ملا فتح‌الله وفایی شوشتری م ۱۳۰۴ ق، تصحیح غلامحسین حجتی‌نیا. ص ۲۴۳ تا ۲۶۲.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۵۷۶ آستان قدس در جبر و اختیار.
۹. ذیلی بر رساله شمع (از خلال کندوکاوی در مجموعه «رسائل فارسی»، دفتر دوم)، اصغر ارشاد سرابی. ص ۲۶۳ تا ۲۷۳.
- ملاحظات بر تصحیح رساله شمع توسط محمدجعفر یاحقی که در دفتر دوم رسائل فارسی ص ۴۱ درج شده بود.
۱۰. تأملی بر عروض وحیدی، حسین مدرسی. ص ۲۷۴ تا ۲۷۷.
- ملاحظات بر تصحیح رساله عروض وحیدی توسط محمد علی دوست که در دفتر دوم رسائل فارسی ص ۱۰۵ درج شده بود.
۱۱. نامه شاهرخ میرزا به ملک ناصرالدین حاکم مسعد. تصحیح ابراهیم عرب‌پور.
- سواد مکتوب ش ۲۸۴۶ کتابخانه ملک که نامه‌ای است در باب فقدان امنیت راه‌های ارتباطی مکه و مدینه و عتبات که در ۸۴۳ ق کتابت شده است.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر چهارم)، زیر نظر نجیب مایل هروی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۷۴، وزیری ۳۳۲ ص.
۱. مرآة التائبین، میرسید علی همدانی م ۷۸۶ ق، تصحیح نجیب مایل هروی. ص ۷ تا ۷۴.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۴۱۹۰ و ش ۴۲۱۶ و ش ۴۲۵۰ کتابخانه ملک در حقیقت توبه، وجوب، شرایط و کیفیت آن کتابت ۹۰۷ ق.
۲. تعریف چهل ستون، محمد بیک فرصت م ۱۰۷۹ ق، تصحیح محسن ناجی نصرآبادی. ص ۷۵ تا ۸۳.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۶۴۷۱ کتابخانه ملک که شامل ۶۷ بیت در وصف عمارت چهل ستون اصفهان است.
۳. مکارم الاخلاق، خواند میر م ۹۴۲ ق، تصحیح محمد اکبر عشیق. ص ۸۴ تا ۲۱۸.
- شرحی بر احوال و آثار خواند میر و معرفی و تصحیح رساله فارسی مکارم الاخلاق وی طبق نسخه موزه بریتانیا کتابت ۹۶۵ ق و نسخه خال محمد خسته کتابت ۱۰۷۸ ق که در شرح احوال امیر علیشیر نوایی م ۹۰۶ ق تألیف شده است.
۴. اختلافات هجاء قرآنی، ابوبکر احمد بن حسین بن مهران نیشابوری م ۳۸۱ ق، تصحیح سید جلیل ساغروانیان. ص ۲۱۹ تا ۲۵۸.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۳۰۸۱ آستان قدس و ش ۹۱۰ و ش ۴۰۳ کتابخانه گوهرشاد که در باب رسم الخط قرآن تألیف شده است.
۵. آزادی خواجه سرایان، میرزا عبدالله افندی قرن ۱۰ و ۱۱ ق، تصحیح سید حمید سیدی. ص ۲۵۹ تا ۳۲۳.
- شرحی بر احوال و آثار افندی و تصحیح نسخه فارسی ش ۱۸۵۳ کتابخانه ملک کتابت ۱۱۰۹ ق در باب چگونگی و اقسام و شرایط آزادی بردگان.
۶. شاعری گمنام از قرن پنجم هجری، ظهیرالدین بسطامی، تصحیح محسن ناجی نصرآبادی. ص ۳۲۴ تا ۳۳۲.
- اثبات اینکه «ضیاء الدین بسطامی» و «عمر بن محمد بسطامی» و «ظهیرالدین بسطامی» یک تن هستند که فقیه عارف شاعر قرن ۵ ق بوده و ذکر نمونه‌هایی از شعری با لحاظ نسخه ش ۳۹۶۶ کتابخانه ملک کتابت ۶۶۰ ق.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر پنجم)، زیر نظر نجیب مایل هروی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۷۸، وزیری ۲۲۸ ص.
۱. متن کامل هفت بند در ستایش مولای متقیان علی (ع)، حسن کاشی قرن ۷ و ۸ ق، تصحیح نجیب مایل هروی. ص ۷ تا ۱۶.
- تصحیح نسخه آستان قدس شامل ۹۰ بیت فارسی در مدح حضرت امیر (ع).
۲. اسرار الوحی، عزیز نسفی، تصحیح مهری معصومی. ص ۱۷ تا ۱۱۰.
- بحثی در انتساب رساله به عزیز نسفی قرن ۷ ق یا میرسید علی

- همدانی م ۷۸۶ق، معرفی تفصیلی نسخ آن و تصحیح آن طبق نسخه ش ۴۲۵۰/۷ کتابخانه ملک که رساله‌ای است عرفانی شامل متن ترجمه و شرح احادیث قدسی.
۳. فرمان شاه طهماسب صفوی (۹۳۰-۹۸۴ق) در امور کشورداری، تصحیح محسن ناجی نصرآبادی. ص ۱۱۱ تا ۱۱۸.
- تصحیح مکتوبی از نسخه ش ۴۳۰۱ آستان قدس که فرمانی است شاهانه در چگونگی اداره امور کشور.
۴. حدود الاشیاء، مؤلف مجهول، تصحیح الهه روحی دل. ص ۱۱۹ تا ۱۳۰.
- تصحیح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۴۸۱۱ کتابخانه ایاصوفیا در ترکیه که در ۸۶۱ق کتابت شده و به صورت سؤال و جواب، حدود و ماهیت اشیاء و امور را تعریف کرده است.
۵. رساله صیدیه حزین لاهیجی م ۱۱۸۱ق، تصحیح ابراهیم عرب پور. ص ۱۳۵ تا ۲۰۲.
- شرحی بر احوال مؤلف و معرفی نسخ رساله و تصحیح آن طبق نسخه ش ۹۷۲۴ آستان قدس در احکام صید، معرفی انواع حیوانات و بیان حرمت و حلیت آنها، قوای حیوانیه و نحوه حصول و حقیقت آن.
۶. آداب قشون رساله‌ای در سیاست نظام ارتشی، علی بن محمد تبریزی، تصحیح منصور جغتایی. ص ۲۰۳ تا ۲۲۸.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۲۳۴۹ کتابخانه ملک که در ۱۲۸۳ق در چگونگی نظامات قشون و قوای نظامی تألیف و به ناصرالدین شاه پیشکش شده است.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر ششم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۸۰، وزیری ۱۴۲ ص.
۱. رساله قوسیه، مؤلف مجهول، تصحیح ابراهیم عرب پور. ص ۷ تا ۱۹.
- تصحیح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۵۸۰۰ کتابخانه ملک در اصول وقواعد تیراندازی که ظاهراً در قرن ۱۰ و ۱۱ق تألیف شده است.
۲. منتخب رساله جهانشاهی در اثبات وجود صاحب الزمان (ع)،
- محمد صالح خلخالی م ۱۱۷۵ق، تصحیح غلامرضا پرنده. ص ۲۱ تا ۲۶.
- تصحیح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۵۸۵۸ کتابخانه ملک در مسئله مهدویت.
۳. نامه شاه طهماسب (۹۳۰-۹۸۴ق) به پادشاه هندوستان، تصحیح سید حمید سیدی. ص ۲۷ تا ۳۲.
- سوادنامه ش ۴۱ از مجموعه خطی ش ۶۱۰۰ق کتابخانه ملک در سرکوب شورش یاغیان افغان.
۴. شاهنامه محمدحسن خان قاجار، میرزا طبیب هزارجریبی (طوفان) م ۱۱۹۰ق، محسن ناجی نصرآبادی. ص ۳۳ تا ۴۹.
- تصحیح رساله‌ای منظوم در ۳۲۹ بیت از مجموعه خطی ش ۵۰۱۴/۶ کتابخانه ملک در شرح احوال و جنگ‌های محمدحسن خان قاجار م ۱۱۷۱ق در دوره نادرشاه (۱۱۴۸-۱۱۶۰ق).
۵. گل نامه، محمد رضا میرزا (افسر) م ۱۲۷۷ق، تصحیح منصور جغتایی. ص ۵۱ تا ۹۰.
- تصحیح نسخه فارسی کتابخانه ملک (نک: میکروفیلم ش ۸۴۰۰ آستان قدس) که رساله‌ای است منظوم شامل پاره‌ای حکایات انتقادآمیز درباره رفتار بعضی از درباریان محمدشاه قاجار.
۶. رساله در تقسیم علوم، مؤلف مجهول، تصحیح الهه روحی دل. ص ۹۱ تا ۱۰۵.
- تصحیح نسخه فارسی کتابخانه مجلس (نک: فهرست مجلس، ج ۱۳، ص ۳۱۱) در طبقه‌بندی علوم با نگرشی فلسفی.
۷. واجبات، مؤلف مجهول، تصحیح عبدالله غفرانی. ص ۱۰۷ تا ۱۱۵.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۷۹۵ کتابخانه وزیری یزد کتابت ۹۸۱ق در امهات احکام فقه از قبیل واجبات و احکام نماز.
۸. المختارات من الرسائل، تصحیح سیدهادی میرآقایی. ص ۱۱۷ تا ۱۴۲.
- ملاحظات است بر مقاله محسن ناجی نصرآبادی در دفتر چهارم مجموعه رسائل فارسی ص ۳۲۴ که ادعا شده بود ظهیرالدین بسطامی همان ضیاء الدین عمر بن محمد است و اثبات اینکه

- که آن دو، دو شخصیت متفاوت اند و شرحی بر احوال ظهیرالدین بسطامی از فضایی دربار آل خجند در قرن ۶ق در اصفهان و تصحیح برخی رسائل متبادله بین او و صدرسعید کمال‌الاسلام عبدالله خجندی به نقل از «المختارات من الرسائل» (کتابت ۶۹۳ق) که توسط استاد ایرج افشار به صورت عکسی منتشر شده است.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر هفتم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۸۵، وزیری ۲۵۲ ص.**
۱. مناظره سمع و بصر، ابوالمجد محمد بن مسعود تبریزی، محسن ناجی نصرآبادی. ص ۷ تا ۲۶.
 ۲. تصحیح رساله فارسی مناظره سمع و بصر طبق چاپ عکسی نسخه سفینه تبریز که در ۷۱۷ق کتابت شده است.
 ۳. تحقیق مسئله بدا، ملا میرزا محمد شیروانی اصفهانی ۱۰۹۸ق، منصور ستایش. ص ۲۷ تا ۴۱.
 ۴. تصحیح نسخه فارسی ش ۶۰۷۱ کتابخانه ملک در باب بدا.
 ۵. تاریخ لشکرکشی ایران به هند، حزین لاهیجی ۱۱۸۱ق، تصحیح ابراهیم پورعرب. ص ۴۲ تا ۸۴.
 ۶. تصحیح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۹۷۲۴ آستان قدس در ذکر ۲۱ بار لشکرکشی ایران به هندوستان.
 ۷. نورالهدایه، جلال‌الدین محمد بن سعدالدین دوانی کازرونی ۹۰۸ق، تصحیح عبدالله غفرانی و عفت قمری. ص ۸۵ تا ۱۰۶.
 ۸. تصحیح رساله‌ای فارسی از مجموعه خطی ش ۲۱۵۹۴ و ش ۱۱۸۶۳ آستان قدس و لحاظ طبع سنگی کتاب «خصائص الوحی المبین، تهران، ۱۳۱۱ق» در توحید و نبوت و امامت.
 ۹. سبیل الرشاد فی اصول الدین، شیخ عباس بن محمد رضا قمی ۱۳۵۹ق، تصحیح عبدالله غفرانی. ص ۱۰۷ تا ۱۳۰.
 ۱۰. تصحیح رساله فارسی مذکور طبق طبع سنگی ۱۳۲۵ق تهران در اصول عقاید شیعی.
 ۱۱. رساله ناظم مناظم، مولانا سائل همدانی ۹۴۰ق، تصحیح مرتضی عمرانی. ص ۱۳۱ تا ۱۵۷.
 ۱۲. شرحی بر احوال و آثار مؤلف و معرفی و تصحیح نسخه فارسی ش
- ۶۱۴ و ش ۴۸۰۵ آستان قدس (نک: فهرست آستان قدس، ج ۷، ص ۵۵۷) در صفات و احوال عشق.
۷. کتابچه سبزواری (دوره ناصری)، تصحیح رضا نقدی. ص ۱۵۹ تا ۱۸۹.
- تصحیح رساله فارسی از مجموعه ش ۴۳۳۰ کتابخانه ملک در جغرافیای طبیعی و انسانی سبزواری که ظاهراً در ۱۲۹۶ق کتابت شده است.
۸. کتابچه نفوس بالاخواف و کتابچه عدد نفوس و مزارع پایین خواف از مجموعه ناصری. ص ۱۹۱ تا ۲۰۲.
- تصحیح رساله فارسی از مجموعه خطی ش ۴۳۳۰ کتابخانه ملک که ظاهراً در ۱۲۹۶ق در جغرافیای طبیعی و انسانی خطه خواف خراسان تألیف شده است.
۹. وقف‌نامه مدرسه علمیه زهان، تصحیح محمد رضا قصابیان. ص ۲۰۳ تا ۲۲۲.
- سواد وقف‌نامه مدرسه مذکور در قاین خراسان که در ۱۳۰۶ق تحریر شده است.
۱۰. وقف‌نامه مسجد جامع دشت بیاض، تصحیح سید محسن حسینی. ص ۲۲۳ تا ۲۳۵.
- سواد وقف‌نامه مسجد مذکور در قاین خراسان که در ۹۲۰ق تحریر شده است.
۱۱. تعداد نوادر، طغرای مشهدی ۱۱۰۰م، تصحیح موسی الرضا. ص ۲۳۶ تا ۲۴۴.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۲۳۱۶ کتابخانه ملک در وصف منازل و مناظر طبیعی کشمیر. این رساله در ۱۸۷۶م در کانپور هند طبع سنگی شده است.
۱۲. مناظره تیرو آهو، عتیقی تبریزی ۷۴۱ق، تصحیح سید رضا صداقت حسینی. ص ۲۴۵ تا ۲۵۲.
- تصحیح مناظره منظوم فارسی مذکور بر اساس چاپ عکسی نسخه سفینه تبریز توسط کتابخانه مجلس.

- فارسی ش ۵۱ کتابخانه الهیات تهران و ش ۸۱۷ شاه چراغ شیراز.
۷. دلایل قرآنی در رد مقاله همدانی، سید حسین عرب باغی ارومی ۱۳۶۹ق، تصحیح عبدالله غفرانی. ص ۱۹۳ تا ۲۰۶.
- تجدید طبع رساله «دلائل» چاپ تبریز در ۱۳۴۵ق در اثبات تحریف انجیل و تورات برخلاف رأی میرزا اسماعیل همدانی، «ناظم مدرسه امریکایی همدان» که تورات و انجیل کنونی را تحریف ناشده می دانسته است.
۸. لذت نامه، شرف الدین علی شیرازی قرن ۱۱ق، تصحیح ابراهیم عرب پور. ص ۲۰۷ تا ۲۴۰.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۵۸۴۱ کتابخانه ملک در تشریح لذات نه گانه و نصایح اخلاقی.
۹. صورت سان عموم اهالی آستانه مقدسه ۱۲۹۷ق، محمد تقی رکن الدوله، تصحیح رضا نقدی. ص ۲۴۱ تا ۲۷۵.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۴۹۲۱ دانشگاه تهران تألیف ۱۲۹۷ق در باب تشکیلات دیوانی و مناصب اداری آستان قدس رضوی.
۱۰. مرآة الفتوح، طغرای مشهدی ۱۰۷۸ق، تصحیح محمد علی علیدوست. ص ۲۷۷ تا ۲۹۰.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۲۳۶۱ کتابخانه ملک که گزارش فتح بلخ و بدخشان در ۱۰۵۷ق توسط پادشاهان هند است. این رساله در ضمن «کلیات طغرا» به تصحیح سید رفعت علی رفعت در ۱۲۲۶ق در کانپور هند طبع سنگی شده است.
۱۱. فرمانی از نادر پیرامون تولیت مسجد گوهرشاد، تصحیح سید محسن حسینی. ص ۲۹۱.
- سواد فرمان نادرشاه (۱۱۴۲-۱۱۶۰ق) در ۱۱۴۷ق در باب تولیت مسجد گوهرشاد مشهد.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر نهم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش های آستان قدس، ۱۳۸۸، وزیری ۳۲۳ ص.
۱. ترجمه مناظره ابن ابی جمهور احسائی زنده در ۹۰۶ق، جلال الدین کاشانی زنده در ۱۰۰۱ق، تصحیح ابراهیم عرب پور. ص ۵ تا ۷۶.
- شرحی براحوال احسائی و فاضل هروی که در باب امامت مناظره
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر هشتم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش های آستان قدس، ۱۳۸۷، وزیری ۲۹۵ ص.
۱. نذر صرف اموال، محمد باقر حسینی استرآبادی مشهور به میرداماد ۱۰۴۰ق، تصحیح عبدالله غفرانی. ص ۵ تا ۹۰.
- اشاره ای به احوال و آثار میرداماد و تصحیح نسخه فارسی ش ۴۷۶ موسسه آیت الله بروجردی (نک: فهرست موسسه مذکور، ج ۲، ص ۳۰۰) در رقم که رساله ای است فقهی در باب نذر.
۲. رساله در بیان دل و ماهیت آن، فرید مسعود ابوبکر عمر صلاح بخاری، تصحیح محمد رضا راشد محصل. ص ۹۱ تا ۱۳۲.
- معرفی مجموعه فارسی عکسی ش ۳۹۸۴ دانشگاه تهران که شامل ۱۳ رساله عرفانی است و معرفی تفصیلی و تصحیح رساله «در بیان دل و ماهیت آن» از آن مجموعه و بحثی در مؤلف آن.
۳. رساله صیغ العقود، محمد جعفر آواده ای ۱۲۸۰ق، تصحیح مرتضی رحیمی. ص ۱۳۲ تا ۱۶۲.
- معرفی ۵۱ نسخه صیغ العقود از قرن ۹ به بعد. شرحی براحوال و آثار محمد جعفر آواده ای و تصحیح رساله فارسی وی طبق نسخه ش ۱۳۶۳ دانشکده الهیات مشهد. (نک: فهرست دانشکده الهیات، ج ۲، ص ۵۱۱ که در باب صیغ عقود شرعی است.)
۴. نامه جلال الدین اکبر پادشاه هند به شاه عباس (۹۹۶-۱۰۳۸ق) تصحیح منصور ستایش و منصوره ستایش. ص ۱۶۳ تا ۱۷۱.
- سواد نامه مذکور طبق نسخه مکاتیب ش ۳۸۴۶ کتابخانه ملک. (نک: فهرست ملک، ج ۷، ص ۹۲ در شرح فتوحات اکبرشاه)
۵. آداب البحث و المناظره، حسین شاه بقال ۹۴۰ق، تصحیح سید محمد رضا رضا پور. ص ۱۷۳ تا ۱۸۳.
- معرفی رساله های فارسی در باب آداب بحث و مناظره از جمله رساله مذکور و تصحیح آن طبق ضمیمه نسخه مفتاح اللباب ش ۲۷۱ و نسخه ش ۹۷۱ آستان قدس.
۶. شرح رباعی ابوسعید ابوالخیر، قاضی نورالله شوشتری ۱۰۱۹م، تصحیح ابراهیم عرب پور. ص ۱۸۶ تا ۱۹۲.
- معرفی ۱۵ شرح مختلف رباعی مشهور ابوسعید (حورا به نظاره ی نگارم صف زد ...)، تصحیح شرح قاضی نورالله بر آن طبق نسخه

- نموده‌اند و معرفی مترجم و نسخه‌های ترجمه مناظره و تصحیح آن طبق نسخه فارسی ش ۳۷۵ و ش ۷۴۹۸ آستان قدس.
۲. رساله الدرافرید، حافظ طاهر بن عرب اصفهانی زنده در ۸۷۵ق، تصحیح سید محمد رضا رضاپور و زکیه دهشت. ص ۷۷ تا ۱۳۵.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۲۳۲۳۹ و ش ۳۰۴۲ و ش ۳۰۸۰ آستان قدس و ش ۲۹۴ کتابخانه ملک در علم تجوید.
۳. نامه شاه طهماسب صفوی (۹۳۰-۹۸۴ق) به عادل شاه، تصحیح منصور ستایش و منصوره ستایش. ص ۱۳۶ تا ۱۴۲.
- سواد نامه مذکور طبق نسخه ش ۳۸۴۶ آستان قدس. عادل شاه از سلاطین شیعه هند بوده است.
۴. رساله در تشابه اعضا و جوارح به جامعه، مؤلف مجهول، به کوشش غلامرضا پرنده. ص ۱۴۳ تا ۱۴۸.
- تصحیح نسخه ش ۲۴۶۵ دانشگاه تهران در تشبیه بدن انسان به مملکتی که اعضا و جوارح افراد آن جامعه و عقل رهبران است و شکوه فردی از افراد جامعه به رهبر.
۵. سفرنامه سوم ناصرالدین شاه (۱۲۶۴-۱۲۷۵ق) به قم، تصحیح سید محسن حسینی. ص ۱۴۹ تا ۱۷۰.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۱۰۴۲۹ آستان قدس که در ۱۳۰۰ق توسط محمد حسین شیرازی «کاتب السلطان» کتابت شده است.
۶. کتابچه باخزر از مجموعه ناصری، مؤلف مجهول، به کوشش سید محسن حسینی و سوسن نیکخو. ص ۱۷۲ تا ۱۸۰.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۴۳۳۰ کتابخانه ملک که گزارشی است از جغرافیای طبیعی و انسانی خطه باخزر در خراسان که بین ۱۲۵۶ تا ۱۲۹۸ق کتابت شده است.
۷. وقف نامه یوسف سلطان خان الیچکی حاکم ترشیز، ابراهیم عرب‌پور. ص ۱۸۱ تا ۲۰۵.
- معرفی و سواد وقف نامه حاکم ترشیز در خطه خراسان (محفوظ در اداره اوقاف مشهد) کتابت ۱۱۰۳ق.
۸. توبه نامه مهدی قلی بیگ جغتایی م ۱۰۲۷ق، از منشآت ملا میر قاری گیلانی، تصحیح ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۰۶ تا ۲۲۰.
- سواد توبه نامه مذکور طبق مجموعه خطی ش ۳۸۴۶ کتابخانه ملک در توبه مهدی قلی (از امرای دوره صفوی) از رذایل اخلاق و التزام به نهج صواب.
۹. سواد پروانچه کلیدداری آستانه مقدسه امام الجن والانس علی بن موسی الرضا (ع) به اسم سیادت پناه امیر نظام الدین عبدالکریم بابلکانی زنده در ۹۸۲ق. ص ۲۲۱ تا ۲۲۷.
- سواد فرمان ۹۸۲ق شاه طهماسب (۹۳۰-۹۸۴ق) در باب کلیدداری آستان قدس طبق مجموعه مکاتیب ش ۳۸۴۶ و ش ۶۳۲۳ کتابخانه ملک.
۱۰. تحدید مرز مربوآن، نصرالله مهندس زنده در ۱۳۰۴ق، به کوشش رضا نقدی. ص ۲۲۸ تا ۲۵۸.
- تصحیح نسخه فارسی آستان قدس در باب سرحدات و مرزهای غربی ایران در زمان قاجار تألیف ۱۲۹۶ق.
۱۱. حکم شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ق) در انتصاب مدرس آستان قدس رضوی، تصحیح رجبعلی یحیایی. ص ۲۵۹ تا ۲۶۷.
- سواد سند ش ۱۳۳۱۷ آستان قدس مورخ ۱۱۳۳ق.
۱۲. هجویه قاضی نورالله شوشتری م ۱۰۱۹ق، سید محسن ناجی نصرآبادی. ص ۲۶۸ تا ۲۷۳.
- تصحیح هجویه فارسی قاضی نورالله برعلیه سید حسن غزنوی که اشعاری در مدح خلفا گفته بود، طبق نسخه عرفات العاشقین.
۱۳. نامه‌ای به ممتاز العلماء م ۱۲۸۹ق، به کوشش عبدالله غفرانی. ص ۲۷۴ تا ۲۷۹.
- سوادنامه میراکبر شاه صاحب که در ۱۲۷۹ق به محمد تقی ممتاز العلماء در باب تهیه کتاب از عراق جهت کتابخانه‌ای در شهر لکهنوهند نوشته است.
۱۴. التحفة فی تحدید الکمر، شیخ بهائی م ۱۰۳۰ق، تصحیح سید رضا صداقت حسینی. ص ۲۸۰ تا ۳۲۳.
- شرحی بر احوال مؤلف و معرفی رسائلی که در باب مسئله فقهی کرتألیف شده و تصحیح رساله فارسی «التحفة» طبق نسخه ش ۳۹۵۱۸ آستان قدس و ش (۱۱) ۳۲۲۹ کتابخانه ملک و ش (۱۲) ۵۷۷۷ کتابخانه گهرشاد.

مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتردهم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۹۲، وزیری ۲۸۷ ص.

۱. رساله اثبات الغیبه و کشف الحیره، میراسدالله شوشتری ۹۶۳ق، تصحیح ابراهیم عرب‌پور. ص ۵ تا ۸۴.

نظری به احوال و آثار مؤلف و معرفی نسخ این رساله و تصحیح نسخه فارسی ش ۱۰۳۹۷ کتابخانه مجلس و نسخه کتابخانه گلبایگانی قم (نک: فهرست گلبایگانی، ج ۱، ص ۵۵) و نسخه ش ۷۵۵۸/۲ مدرسه سپهسالار (نک: فهرست سپهسالار، ج ۳، ص ۱۷۹) که در ۹۵۲ق در باب مهدویت و داستان جزیره خضراء تألیف نموده است.

۲. واردات، امیرسیدعلی همدانی ۷۸۶ق، به کوشش سیدرضا صداقت حسینی. ص ۸۵ تا ۱۰۴.

تصحیح نسخه فارسی ش ۴۲۵۰/۱۷ و ش ۴۳۷۹/۴۱ و ش ۴۲۷۵/۲۳ کتابخانه ملک که مناجاتی است عرفانی همانند مناجات خواجه عبدالله انصاری.

۳. مکاتبات قاضی نورالله شوشتری ۱۰۱۹ق، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۱۰۵ تا ۱۱۹.

تصحیح مجموعه مکاتباتی فارسی طبق نسخه ش ۱۴۲۰۹ کتابخانه مجلس و ش ۴۶۷۱ کتابخانه ملک که شامل نامه‌های متبادله «اخوانیات» بین قاضی نورالله شوشتری و شیخ ابوالفضل علامی، حکیم عبدالحاذق، حکیم ابوالفتح گیلانی و نصیری همدانی است.

۴. نصیحت‌نامه منشور قاضی میرحسین میبدی قرن ۹ق، به کوشش حسین رافی. ص ۱۲۰ تا ۱۳۴.

تصحیح نسخه فارسی ش ۸۹۸۲/۳ کتابخانه مجلس که رساله‌ای است در اخلاق و مواعظ.

۵. لایحه تاریخیه تحدید حدود ایران و عثمانی، میرزا محبعلی ناظم الملک زنده در ۱۳۰۶ق، به کوشش نصرالله صالحی. ص ۱۳۵ تا ۱۹۰.

مقدمه مفصلی در باب مناقشات و معاهدات مرزی ایران و عثمانی و تصحیح لایحه مذکور طبق نسخه فارسی ش ۲/۲۱۵۶ ف کتابخانه ملی (نک: فهرست ملی، ج ۵، ص ۲۱۰) در تاریخ

مناقشات و معاهدات مرزی ایران و عثمانی که در ۱۳۰۰ق کتابت شده است. این لایحه قبلاً در جلد ۲ «گزیده اسناد سیاسی ایران و عثمانی، تهران، وزارت خارجه» به طور ناقص و مغلوط طبع شده بود.

۶. زندگی خواجه میرزا محمد شفیع کدکنی (میرزای عالمیان) ۱۰۱۷ق و سواد اسنادی درباره او، به کوشش رضا نقدی. ص ۱۹۱ تا ۲۲۴.

شرحی بر احوال خواجه میرزا محمد شفیع از صاحب منصبان دوره شاه عباس صفوی و سواد برخی نامه‌ها و فرامین حکومتی مربوط به وی طبق نسخه فارسی مجموعه مکاتیب ش ۳۸۴۶ کتابخانه ملک.

۷. غزل ملا محتشم کاشانی ۹۹۶ق به صدرالدین محمد دشتکی شیرازی زنده در ۹۶۱ق و جواب هزل آمیزاو، به کوشش مجتبی مجرد. ص ۲۲۵ تا ۲۳۴.

تصحیح نسخه فارسی ش ۳۸۴۶ و ش ۵۳۲۴ کتابخانه ملک در باب اخوانیات.

۸. سواد وقف‌نامه حمام و مسجدی که در دارالسلطنه تبریز بایر بود و خواجه صادقی بیک آن را تعمیر نمود، تصحیح ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۳۵ تا ۲۴۰.

تصحیح وقف‌نامه فارسی مذکور مورخ ۹۴۸ق طبق مجموعه خطی ش ۳۸۴۶ کتابخانه ملک.

۹. وقف‌نامه مزرعه ایزدخواست، تصحیح ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۴۱ تا ۲۵۴.

تصحیح نسخه فارسی ش ۴۱۹۵ کتابخانه مجلس که شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ق) در سال ۱۱۲۷ موقوفه‌ای را در اطراف شیراز ایجاد نموده است.

۱۰. وقف‌نامه سنگی رباط و مسجد جامع رادکان، به کوشش سیدمحسن حسینی. ص ۲۵۵ تا ۲۵۸.

سواد وقف‌نامه مذکور منقور بر سنگ مورخ ۱۲۸۳ق و رادکان در خطه خراسان واقع است.

۱۱. وقف‌نامه مدرسه بالاسر (شاهرخی)، به کوشش محمدرضا قصبیان. ص ۲۵۹ تا ۲۶۶.

- سواد وقف نامه مذکور مورخ ۱۲۰۳ ق. مدرسه بالاسرد در حرم امام رضا (ع) قرار دارد.
۱۲. کتابچه میان ولایت از مجموعه ناصری، به کوشش سید محسن حسینی. ص ۲۶۷ تا ۲۸۷.
- تصحیح رساله ای فارسی در جغرافیای طبیعی و انسانی خطه میان ولایت از توابع مشهد در دوره ناصری.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر یازدهم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش های آستان قدس، ۱۳۹۲، وزیری ۳۲۱ ص.
۱. حورائیه آذری اسفراینی، نورالدین حمزه بن علی اسفراینی مشهور به آذری اسفراینی م ۸۶۶ ق، به کوشش ابراهیم عرب پور. ص ۵ تا ۷۰.
- شرح حال خودنوشت آذری اسفراینی طبق نسخه ش ۲۴۲۳ دانشگاه تهران و تصحیح رساله حورائیه وی که شرحی عرفانی است بر رباعی مشهور ابوسعید ابوالخیر (حورا به نظاره نگارم صف زد ...)، طبق نسخه فارسی ش ۵۴۲ مجلس سنا و ش ۵۸۸۲ مجلس شورا و ش ۱۱ ج دانشکده ادبیات دانشگاه تهران و ش ۱۵۰۲ کتابخانه ملک.
۲. اجوبه مسائل ملا محسن، شیخ یوسف بحرانی م ۱۱۸۶ ق، به کوشش عبدالله غفرانی. ص ۷۱ تا ۸۰.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۵۳۲۰/۱ - ۲۶/۲۰۰ کتابخانه گلپایگانی قم (نک: فهرست گلپایگانی، ج ۴، ص ۲۳۳۵) شامل سؤالات فقهی و اجوبه شیخ یوسف بحرانی که در ۱۱۸۳ ق کتابت شده است.
۳. رساله راحت جان، حاج محمد رضا بن محب علی قاری سبزواری م ۱۰۵۵ ق، به کوشش سید محمد رضا رضاپور. ص ۸۱ تا ۱۴۹.
- تصحیح نسخه فارسی منظوم ش ۶۶۲۰ آستان قدس در علم تجوید و قرائت قرآن به ترتیب سور که در ۱۰۴۶ ق سروده شده است.
۴. معراجیه شیخ الاسلام محمد شفیع عاملی قزوینی قرن ۱۲ ق، تصحیح ابراهیم عرب پور. ص ۱۵۰ تا ۱۵۶.
- تصحیح قصیده کوتاهی در منقبت امام علی (ع) بدون اشاره به نسخه آن.
۵. نصیحت نامه منظوم قاضی میرحسین میبدی قرن ۹ ق، به کوشش حسین رافی. ص ۱۵۷ تا ۱۶۴.
- تصحیح رساله فارسی منظوم از مجموعه ش ۱۴۸۷۲ آستان قدس شامل اشعاری در نصیحت و اخلاق، کتابت ۹۱۷ ق.
۶. لایحه تحدید حدود ایران و عثمانی، میرزا محب علی خان ناظم الملک زنده در ۱۳۰۶ ق. ص ۱۶۵ تا ۲۱۵.
- مقدمه مفصلی در باب مناقشات و معاهدات مرزی ایران و عثمانی و تصحیح لایحه مذکور طبق نسخه ش ۱۹۱۹ کتابخانه ملی (نک: فهرست ملی، ج ۴، ص ۳۷۱) و نسخه ش ۲۷۷۵ کتابخانه مجلس (نک: فهرست مجلس، ج ۹/۱، ص ۲۱۸) در تاریخ مناقشات و معاهدات مرزی ایران و عثمانی، کتابت ۱۳۰۲ ق.
۷. دو مکتوب از قاضی زاده کرهرودی قرن ۱۱ ق، به کوشش ابراهیم عرب پور. ص ۲۱۶ تا ۲۳۵.
- سواد دو نامه مذکور که ضمن مجموعه خطی ش ۳۸۴۶/۵۹ و ش ۶۳۲۳/۱۲۰ کتابخانه ملک (نک: فهرست ملک، ج ۷، ص ۲۲۵) آمده است. در نامه اول کرهرودی از علمای صاحب منصب عهد صفوی شخصی به نام جلال الدین محمد ازغدی را یکی از وزرا معرفی کرده که او را به کاری بگمارد و نامه دوم که به الله وردیخان نوشته ساقط الآخر است.
۸. مصالحه نامه صبیبه حسین علی خان قرایی با حاجی محمد حسن قاینی، به کوشش ابراهیم عرب پور. ص ۲۳۶ تا ۲۳۹.
- سواد مصالحه نامه مذکور در باب برخی مزارع و اشجار و آب های ناحیه ترشیز خراسان مورخ ۱۲۵۰ ق طبق سند ش ۷۶۲۴۰ آستان قدس.
۹. حاتم نامه امیر والهی قمی قرن ۱۰ ق، به کوشش سید رضا صداقت حسینی. ص ۲۴۰ تا ۲۴۴.
- تصحیح رساله فارسی منظوم از مجموعه خطی ۸۹۸۲ کتابخانه مجلس در باب کرم و جود حاتم طائی.
۱۰. وقف نامه مجالس المؤمنین و یکصد و چهل جلد کتاب دیگر از تاجماه بیگم فراهانی م ۱۲۸۲ ق، به کوشش ابراهیم عرب پور. ص ۲۴۵ تا ۲۴۹.

- سواد وقف‌نامه مذکور به نقل از نسخه ش ۴۱۵۲ کتاب «مجالس المؤمنین» محفوظ در آستان قدس. کتب مذکور در ۱۲۶۲ ق وقف آستان قدس شده است.
۱۱. سواد وقف‌نامه موسی خان فراهانی م ۱۲۶۲ ق، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۵۰ تا ۳۰۷.
- سواد شش وقف‌نامه فارسی املاک و اموالی از موسی خان «متولی آستان قدس از ۱۲۴۸ تا ۱۲۶۲ ق» بر آستان قدس و عتبات عراق طبق نسخه ش ۱۴۹۶۳ کتابخانه مجلس.
۱۲. سواد جواز امیر علاءالملک موسوی «متولی حرم مطهر رضوی» برای شیخ محمد الحموی به تاریخ اواسط دهه دوم محرم سال ۹۰۶ ق، به کوشش رضا نقدی. ص ۳۰۸ تا ۳۲۱.
- سواد جواز مذکور طبق نسخه ش ۲۱۴۳ کتاب مشیخه محفوظ در دانشگاه تهران که تأییدنامه‌ای است مبنی بر تشکیل مجالس سودمند وعظ و خطابه شیخ محمد حموی یزدی در آستان قدس در مدت اقامت وی در مشهد در ۹۰۶ ق.
- مجموعه رسائل خطی فارسی (دفتر دوازدهم)، گروه تصحیح متون معارف اسلامی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس، ۱۳۹۲، وزیری ۲۶۵ ص.
۱. رساله در شرح بیته از عطار نیشابوری، احمد خلخالی قرن ۱۰ ق، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۵ تا ۱۲.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۵۸۸۲/۱ کتابخانه مجلس کتابت ۱۰۴۳ ق در شرح عرفانی بیته از عطار (سایه نشین بود عقل روی به خلوت نهاد / سایه برانداخت عشق او به ملامت کشید).
۲. سه مکاتبه از شاه طهماسب و عبیدالله اوزبک، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۱۲ تا ۴۸.
- سواد مکاتبات فارسی مذکور مورخ ۹۳۶ ق طبق نسخه ش ۳۸۴۶ کتابخانه ملک که ناظر به مناقشات مذهبی و عقیدتی علمای دربار شاه طهماسب شیعی و عبیدالله ازبک سنی و اثبات هر طرف حقانیت مذهب خود و ابطال مذهب خصم.
۳. صحیفه الاولیاء، سید محمد نوربخش م ۸۶۹ ق، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۴۹ تا ۱۱۰.
- شرحی بر احوال و آثار سید محمد نوربخش و معرفی نسخ صحیفه الاولیاء و تصحیح نسخه بلتستان (نک: فهرست مشترک
- نسخه‌های خطی پاکستان، ج ۷، ص ۵۱۴) و نسخه ش ۴۱۹۰/۱۶ کتابخانه ملک (نک: فهرست ملک، ج ۷، ص ۲۴۲) که مثنوی‌ای است به فارسی در ۴۳۳ بیت در معرفی عرفای عصر مؤلف.
۴. سه وقف‌نامه سنگی از مدارس علمیه مشهد، به کوشش محمود پسندیده. ص ۱۱۱ تا ۱۲۸.
- سواد وقف‌نامه مدرسه فاضل خان، نواب و سلیمانیه که در دوره صفوی و قاجار احداث و وقف‌نامه‌های آنها بر سنگ حجاری و در مدارس مذکور نصب شده است.
۵. معراجیه ملاحیرتی تونی م ۹۶۱ ق، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۱۲۹ تا ۱۳۸.
- تصحیح منظومه فارسی ۶۱ بیته در معراج حضرت ختمی مرتبت (ص) طبق نسخه ش ۲۵ ب کتابخانه ادبیات دانشگاه تهران، و ش ۵۵۳۱ دانشگاه تهران.
۶. ده ساقی‌نامه از شیخ الاسلام سید محمد شفیع عاملی قزوینی قرن ۱۲ ق، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۱۳۹ تا ۱۴۸.
- تصحیح ۱۰ ساقی‌نامه در منقبت امام علی (ع) بدون اشاره به نسخه آن.
۷. مناظره امام صادق (ع) م ۱۴۸ ق با طبیب هندی، به کوشش سید رضا صداقت حسینی. ص ۱۴۸ تا ۱۵۸.
- تصحیح رساله فارسی که در انتهای نسخه ش ۲۶۰۳ کتاب «مجالس المؤمنین» کتابخانه وزیری آمده است.
۸. رساله در بیان ظهور حضرت صاحب‌الامر (صلوات الله علیه)، مؤلف مجهول، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۱۵۹ تا ۲۰۰.
- تصحیح نسخه فارسی ش ۷۵۵۸ کتابخانه مدرسه سپهسالار (نک: فهرست سپهسالار، ج ۵، ص ۵) کتابت قرن ۱۱ ق که ترجمه به فارسی بخشی از کتاب «الارشاد» شیخ مفید م ۴۱۳ ق است.
۹. ترجمه فصلی از باب ششم کتاب مجموع الرائق من ازهار الحقائق، مترجم مجهول، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۰۱ تا ۲۱۱.
۱۰. تصحیح نسخه فارسی ش ۷۵۵۸ کتابخانه مدرسه سپهسالار (نک: فهرست سپهسالار، ج ۵، ص ۵) کتابت قرن ۱۱ ق. مجموع الرائق از سید هبة الله بن ابی محمد الحسن الموسوی قرن ۸ ق

است که در ۷۰۳ق تألیف نموده و فصل مربوط به مهدویت به فارسی ترجمه شده است.

۱۰. رساله در ذکر بعضی علامات حضرت امام مهدی (ع)، مؤلف مجهول، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۱۲ تا ۲۱۹.

تصحیح نسخه فارسی ش ۷۵۵۸ کتابخانه مدرسه سپهسالار (نک: فهرست سپهسالار، ج ۵، ص ۵) کتابت قرن ۱۱ق.

۱۱. وقف‌نامه اولادی سید محمد علوی حسینی سبزواری مشهور به صائم‌الدهر، به کوشش ابراهیم عرب‌پور. ص ۲۲۰ تا ۲۳۶.

سواد وقف‌نامه مذکور مورخ ۱۰۷۹ق طبق نسخه محفوظ در آستان قدس.

۱۲. مجموعه حُسن، میروالهی قمی قرن ۱۰ق، به کوشش سیدرضا صداقت حسینی. ص ۲۳۷ تا ۲۴۲.

تصحیح نسخه ش ۲۵۹۸ دانشگاه تهران و ش ۸۹۸۲/۲۷ و ش ۱۳۴۷۲/۲۴ کتابخانه مجلس که مشتمل است بر اشعاری عرفانی.

۱۳. مناقب الائمة، حاجی ابرقویی زنده در ۹۷۲ق، به کوشش سیدرضا صداقت حسینی. ص ۲۴۳ تا ۲۶۵.

تصحیح نسخه فارسی ش ۹۶۴ کتابخانه مجلس که اشعاری است در منقبت ۱۲ امام (ع).